

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 48/00-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu 19. júla 2000 predbežne prerokoval podnet I. P., bytom Z., vo veci porušenia jeho základných práv upravených v čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, čl. 14, čl. 19, čl. 39 ods. 1, čl. 41 ods. 1, 2, 3, čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a 3 s poukazom na čl. 11 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

1. Podnet I. P. na začatie konania podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v časti týkajúcej sa vyslovenia nesúladu zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov, zákona č. 626/1992 Zb. o dani z príjmov fyzických a právnických osôb v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 124/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 326/1993 Z. z., ako aj zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov s Ústavou Slovenskej republiky o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. Podnet I. P. v časti týkajúcej sa porušenia jeho práva všeobecnými súdmi o d m i e t a z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

3. Podnet I. P. v časti týkajúcej sa uloženia povinnosti Sociálnej poisťovni zaplatiť mu 80 000 Sk za stratu času a vynaloženú námahu, ako aj v časti týkajúcej sa ukladania povinností Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Sociálnej poisťovni a vláde Slovenskej republiky o d m i e t a z dôvodu svojej nepríslušnosti.

4. Podnet I. P. v časti týkajúcej sa vydania rozhodnutia o nezákonnosti rozhodnutí Sociálnej poisťovne, vykonania revízie a zrušenia jej rozhodnutí o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 6. apríla 2000 doručené podanie I. P., bytom Z., označené ako „Návrh na začatie konania Ústavného súdu Slovenskej republiky v zmysle ust. čl. 130 ods. 3 hlavy VII, odd. I. Ústavy Slovenskej republiky na vyslovenie nesúladu rozhodnutí Sociálnej poisťovne – Ústredia so sídlom na ul. 29. augusta 8, Bratislava, so znením zákona a o sociálnom poistení č. 274/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov a so znením zákona č. 626/1992 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky, zákona Národnej rady č. 124/1993 Z. z. a Národnej rady Slovenskej republiky č. 326/1993 Z. z., v zmysle ust. čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky.“.

Navrhovateľ sa vo svojom podaní dožadoval konania pred ústavným súdom podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v ktorom žiadal, aby ústavný súd

1. preskúmal jeho podanie a rozhodol, že „rozhodnutie Sociálnej poisťovne – Ústredia v Bratislave i jej pobočiek Bratislava 2 a Zvolen, sú v rozpore so zákonom o Sociálnom poistení č. 274/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov a so znením zákona o dani z príjmov fyzických a právnických osôb

SNR a NR SR č. 626/1992 Zb., 124/1993 Z. z. a 326/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov, najmä s § 4 písm. h) zákona“;

2. uložil Sociálnej poisťovni zrušiť svoje rozhodnutie v celom rozsahu;
3. uložil Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky do 6 mesiacov od doručenia rozhodnutia ústavného súdu vykonať príslušnú úpravu v znení zákona;
4. uložil Sociálnej poisťovni zaplatiť navrhovateľovi sumu 80 000 Sk za stratu času a vynaloženú námahu;
5. uložil Sociálnej poisťovni vykonať revíziu rozhodnutí a prijať opatrenia na ich zrušenie, ak nie sú v súlade s právom a Ústavou SR;
6. vyslovil, že v konaní Sociálnej poisťovne i všeobecných súdov boli porušené ústavné práva navrhovateľa,
7. nariadil Sociálnej poisťovni i vláde Slovenskej republiky, aby zabezpečila pre budúcnosť prísne dodržiavanie zákonnosti pri skúmaní rozhodnutia orgánov štátnej správy všeobecnými súdmi,
8. vyslovil, že zákon č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov, v ktorom sa ustanovuje podmienka zastúpenia pred ústavným súdom pre účastníka konania a zákon o Sociálnej poisťovni, sú v rozpore s ústavou,
9. vyslovil, že priznáva účastníkom konania právo, aby sa pred súdom mohli prípadne zastupovať sami alebo bezplatným zástupcom HOZ, či podobnej organizácie,
10. vylúčil z konania o podnete navrhovateľa sudcu ústavného súdu JUDr. E. D..

Dňa 26. apríla 2000 vyzval ústavný súd navrhovateľa na doplnenie podania vzhľadom na jeho nejednoznačnosť a nepresnosť s tým, že navrhovateľ bol poučený o náležitostiach podania podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Navrhovateľ doplnil svoje podanie, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 27. júna 2000. V doplnení svojho podania sa navrhovateľ sústredil na svoju argumentáciu pre vyslovenie nesúladu zákona o ústavnom súde a zákona o Sociálnej poisťovni s ústavou, na zopakovanie svojej námietky zaujatosti voči sudcovi ústavného súdu JUDr. D., pričom zotrval na svojich požiadavkách voči Sociálnej poisťovni a ďalším orgánom v rozsahu pôvodného podania.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je oprávnený konať o podnetoch fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich práv.

Ústavný súd pri predbežnom posudzovaní každého podnetu skúma, či nejde o zjavne neopodstatnený podnet, či nie je predmetom (obsahom) podnetu otázka, ktorú ústavný súd nie je oprávnený alebo príslušný riešiť a či podnet spĺňa predpísané náležitosti.

1. Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti podnetu na konanie podľa čl. 130 ods. 3 ústavy ústavný súd tiež zisťuje, či prijatiu podnetu na konanie nebráni prekážka ústavnej a zákonnej úpravy jednotlivých typov konania pred ústavným súdom. Každé z týchto konaní pred ústavným súdom možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom. Vychádzajúc z uvedeného za opodstatnené návrhy na začatie konania pred ústavným súdom (vrátane podnetov fyzických a právnických osôb) ústavný súd považuje len tie, o ktorých je možné konať a aj rozhodnúť v niektorom z uvedených typov konaní pred ústavným súdom ako v samostatnom konaní (I. ÚS 2/99 – I. ÚS 29/99, I. ÚS 96/93). Ak by ústavný súd zistil, že tomu tak nie je, považoval by podnet za zjavne neopodstatnený.

Po predbežnom prerokovaní podnetu navrhovateľa ústavný súd dospel k záveru, že takáto prekážka (v zmysle vyššie uvedeného) sa týka tej časti podnetu navrhovateľa, v ktorej požaduje v konaní podľa čl. 130 ods. 3 ústavy vyslovenie nesúlady zákona o Sociálnej poisťovni, zákona o daniach z príjmov fyzických osôb a právnických osôb a zákona o ústavnom súde s čl. 46 ods. 1, 2 a 3; čl. 47 ods. 2 a 3

a čl. 12 ods. 1 ústavy s poukázaním na čl. 11 ústavy; z tohto dôvodu ústavný súd podnet navrhovateľa v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol.

V súvislosti s požiadavkou zastupovania na ústavnom súde treba uviesť, že pokiaľ by ústavný súd vyslovil, že priznáva účastníkom konania právo, aby sa pred ústavným súdom mohli zastupovať sami alebo bezplatným zástupcom HOZ, či podobnej organizácie, konal by v rozpore s platným zákonom o ústavnom súde.

2. Navrhovateľ sa ďalej domáhal vyslovenia porušenia jeho ústavných práv aj všeobecnými súdmi. Vzhľadom na to, že ani na základe výzvy nekonkretizoval, ktoré jeho ústavné práva a v akom konaní pred všeobecným súdom boli porušené, ústavný súd podnet pre nesplnenie náležitostí v tejto časti v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou odmietol (II. ÚS 42/94).

3. Ústavný súd je súdnym orgánom ochrany ústavnosti a nie je oprávnený konať a rozhodovať vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 26/93, I. ÚS 52/98). Z tohto dôvodu nemôže ukladať Sociálnej poisťovni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 80 000 Sk za stratu času a vynaloženú námahu. Ústavný súd podnet navrhovateľa v tejto časti z dôvodu svojej nepríslušnosti odmietol.

Ústavný súd ako súčasť súdnej moci je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Nepatrí mu zasahovanie do iných zložiek štátnej moci iným spôsobom, ako svojou rozhodovacou činnosťou v ústave a v zákonoch zakotveným spôsobom. Znamená to, že nemôže iným štátnym orgánom alebo orgánom verejnej moci ukladať povinnosti alebo niečo nariaďovať. Prekročenie právomoci zakotvenej v ústave by znamenalo porušenie ústavy, a najmä narušenie ústavou garantovanej delby moci. Z toho dôvodu ústavný súd podnet navrhovateľa v časti, v ktorej sa domáhal uloženia povinnosti orgánom štátnej správy, výkonnému orgánu štátnej moci a verejnoprávnej inštitúcii odmietol pre svoju nepríslušnosť.

4. Právomoc ústavného súdu je vylúčená v prípadoch, ak zákon priznáva fyzickej osobe oprávnenie navrhnúť preskúmanie rozhodnutia verejnej správy v správnom súdnictve (I. ÚS 69/96, I. ÚS 78/99). Do okruhu týchto rozhodnutí patria aj rozhodnutia Sociálnej poisťovne. Z toho dôvodu nemohol akceptovať ústavný súd požiadavku navrhovateľa týkajúcu sa vydania rozhodnutia o nezákonnosti rozhodnutí Sociálnej poisťovne, a vykonania revízie a zrušenia rozhodnutí Sociálnej poisťovne a podnet navrhovateľa v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júla 2000